

UTKAST

Tautra med Svaet naturreservat, fuglefredningsområde og dyrefredningsområde

Frosta kommune

Utarbeidet av:

Statsforvalteren i Trøndelag

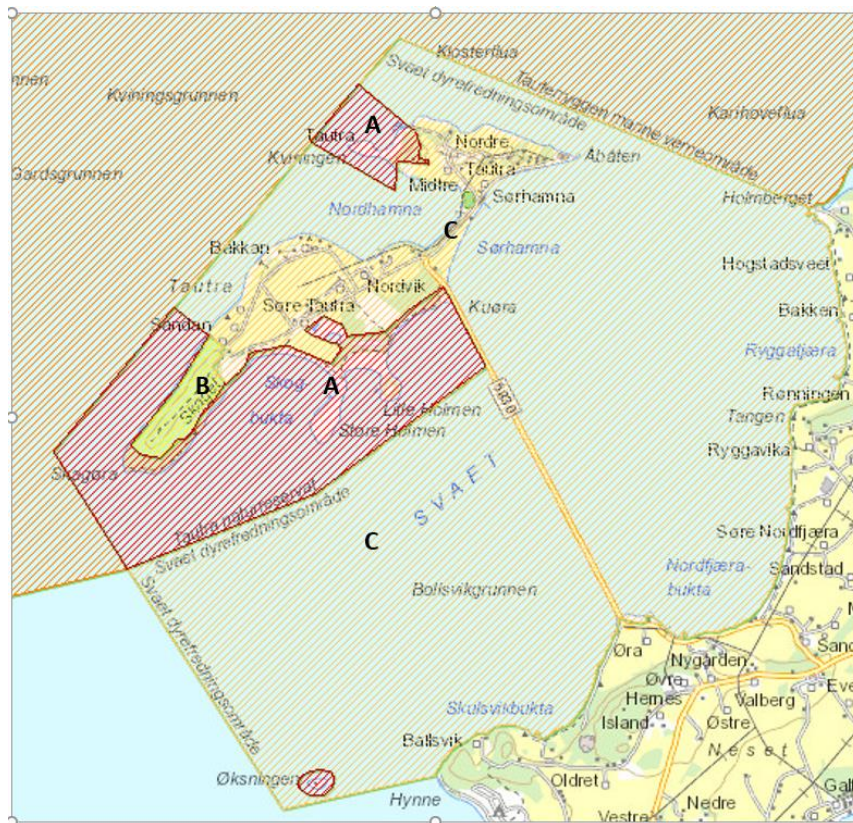
Steinkjer oktober 2022

1. Innledning

1.1 Formål med besøksstrategien

Verneområder med store verdier som blir mye besøkt, skal ha besøksstrategi.

Forvaltningsmyndigheten på Tautra har behov for en målrettet og oversiktlig plan for hvordan møte besøkende. Besøksstrategien for Tautra med Svaet skal bidra til å ivareta verneverdiene i området. Innenfor denne rammen skal besøkende ha gode opplevelser. Besøksstrategien skal bidra til økt forståelse for verneverdiene, og støtte opp om lokal verdiskaping.

Figur 1 Kart over Ramsarområdet Tautra med Svaet, A-naturreservat, B-fuglefredningsområde og C-dyrefredningsområde (Kartverket Geodata AS)

I Miljødirektoratets veileder for besøksforvaltning (2015) legges følgende definisjoner til grunn:

Besøksforvaltning

Å legge til rette for og styre bruken av et verneområde slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas.

Besøksstrategi

En besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping i et verneområde, slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser.

Prinsipp

Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Hele Tautra med Svaet (og Øksningen) er ett Ramsarområde. Statsforvalteren som forvaltningsmyndighet har først og fremst fokus på ferdsel i de to delområdene med status som naturreservat (A-områdene, merket med rød skravor, figur 1). Dette er områder som både har viktige hekkeområder for rødlistede fuglearter og stedvis artsrik vegetasjon. På ryggen av Skaget som for det meste er skogkledd, ligger B-området som er et fuglefredningsområde. De fleste som besøker Tautra oppholder seg i C-området (dyrefredningsområdet), og hva som møter dem her vil også kunne virke inn på bruken av de andre områdene. Vi er også opptatt av ferdsel på sjøen gjennom Svaet som inngår i C-området, sundet mellom Tautra og fastlandet på Frosta. Dette grunne fjordstykket brukes av tusenvis av fugler året rundt, men er også et populært område for utøvelse av friluftsliv på sjøen.

1.2 Rammeverk

Verneforskriften setter rammen for forvaltningen av Tautra med Svaet. Formålsbestemmelsen er felles for alle delområdene (A - naturreservat, B - fuglefredningsområde og C – dyrefredningsområde): «*Formålet med fredningen er å bevare et viktig artsrikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.*» I C-området er det imidlertid kun fuglelivet som er fredet og ikke planter og annet dyreliv. I alle delområdene gjelder verneforskriften side om side med annet regelverk, f.eks. plan- og bygningsloven.

1.3 Forvaltningsplan

Forvaltningsplanene for Tautra naturreservat og for Svaet dyrefredningsområde (2023-2033) gir føringer for hvordan verneforskriften skal tolkes og praktiseres. Besøksstrategien er et eget dokument som er vedlegg til begge forvaltningsplanene. Besøksstrategien kan revideres uavhengig av forvaltningsplanene.

2. Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldet på Tautra har blitt godt kartlagt i flere omganger. Omfattende kartlegginger ble blant annet utført i 2008, både av karplanter, moser, sopp og sommerfugler og fugl i forbindelse med NTNUs utarbeidelse av rapporten: «Forvaltning og overvåking av biologisk mangfold på Tautra, Nord-Trøndelag» (Øien m.fl. 2009).

Plantelivet er rikt, og det er store verdier knyttet til kulturlandskapet og kulturbetinga engvegetasjon. Naturtypekartlegging ble gjort for Frosta kommune i 2005, deriblant for Tautra (Lyngstad & Aune 2005). Basiskartlegging etter NIN-metodikken (2.1) for Tautra ble gjort i regi av Miljødirektoratet i 2016.

Det har pågått fugletellinger på Tautra nesten jevnlig siden 1950-tallet. Hekkebestandene, vinterbestandene og myteflokkene, særlig av ærfugl, ble særlig godt kartlagt både før og de første årene etter bruåpningen i 2003 (Thingstad m.fl. 2007). Fugletellinger pågår fortsatt og det meste legges inn i databasen Artsobservasjoner.no.

2.1 Sårbare naturverdier

2.1.1 Vegetasjon

Kartleggingen etter metoden NiN-2.1, viser hele 20 kartfigurer på Tautra betegnet som naturtypen «Semi-naturlig eng», og 4 som naturtypen «Semi-naturlig strandeng». Ifølge Norsk rødliste for naturtyper er disse naturtypene rødlistet som henholdsvis sårbar (VU) og sterkt truet (EN) (Artdatabanken 2018). Av de rødlistede naturtypene-avgrensningene ligger 15 i eller delvis innen A-områdene.

Det er registrert minst 429 karplantearter på Tautra. Av disse er 7 arter på norsk rødliste for arter (Artdatabanken 2021). Dette er marianøkleblom, norsk timian, smånesle, villeple, vårmure, alle i

kategorien VU, og ask og alm som begge står i kategorien EN. I tillegg er hele 26 karplantearter regnet som regionale ansvarsarter (Øien m.fl. 2009).

Norsk timian og andre små, lyskrevende arter, er sårbare mot utskygging som følge av gjengroing. Derfor foregår det rydding og skjøtsel av areal både i form av manuell rydding, bruk av beitepusser og husdyrbeiting.

Plantelivet i naturreservatet på Tautra er fredet i A-områdene (naturreservat) der det for eksempel ikke er tillatt å grave opp planterøtter. I B-området på Skaget, er vegetasjon som er av betydning som næring eller livsmiljø for fugler, fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse som ikke følger av jord- og skogbruksdrift og av tillatt ferdsel.

Ville bær og matsopp er tillatt å høste på hele Tautra, uansett delområde.

Ferdsel er i senere år ikke registrert å gi slitasje på verdifulle arter på Tautra, men det er tidligere meldt om uheldig bålbrenning i marka. (Slitasje fra husdyrtråkk har pågått over flere tiår og har endret naturtypen enkelte steder.)

2.1.2 Fugler som hekker

Tautra er fortsatt en viktig hekkelokalitet for flere fuglearter som er truet ifølge Norsk rødliste for arter 2021. Det er særlig om våren og forsommeren at fuglelivet er sårbart for forstyrrelser. Av den grunn er det ferdselsforbud i A- og B-områdene i hekketiden (utdypet i kapittel 2.3.2. «Ferdelsforbud på land og i sjø»).

Forstyrrelser fra besøkende, på samme måte som fra katter og løse hunder, skaper stress for hekkende fugler. Rugende fugler kan lett skremmes av reirene uten at fuglene rekker å dekke til eggene. Synlige egg blir da lett tatt av kråker. Selv om rugende fugler blir liggende på reiret, vil forstyrrelser kunne føre til stress og dårlig hekkesuksess (NINA 2018).

2.1.3 Fugler i Svaet

Tautrasvaet er et viktig oppvekstområde for ærfuglunger. De er ikke flyvedyktige på mange uker etter klekking og er mest utsatt for å bli predatert om de skilles fra voksenfuglene. Ungene er særlig utsatt for forstyrrelser fra båttrafikk den siste delen av ungeperioden, når de følger de voksne fuglene ut i Svaet og blir en del av myteflokken.

Under myteperioden, (gjelder flere arter i løpet av sommeren) feller de voksne fuglene fjærene og mister flygeevnen. Fuglene ligger da i flokker ute i Svaet og dykker etter næring. Den viktigste delen av Tautrasvaet for de marine endene under mytingen, sammenfaller med hovedleden for båttrafikken gjennom området. Åpningen av moloen med bruspenne i 2003, åpnet også for båttrafikk gjennom Svaet. Det er avgjørende for fuglene denne sårbare perioden å få i seg nok næring og unngå stress. Siden de i denne perioden ikke kan fly, er de vare og sky, og som fluktreaksjon må de svømme vekk eller dykke.

Båter eller vannscootere som kjører i stor fart i nærheten av fugl i myteperioden, vil kunne påføre fuglene betydelig skade.

2.2 Informasjonsplakater

I 2013 ble det i regi av forvaltningsmyndigheten utarbeidet temavise informasjonsplakater for verneverdiene på Tautra. Plakatene har følgende temaer: Botanikk, fugleliv, sommerfugler, historie samt velkommen (en plakat om Tautra generelt).

De temavise plakatene samt en plakat over fugler ligger på faktaarkene for Tautra naturreservat i Naturbase <http://faktaark.naturbase.no/Vern?id=VV00000697>

Plakatene er satt opp på tavler med aktuell plassering for temaene. Plakatenes plassering er vist i figur 2. Plakaten over fuglearter er satt opp i fugletårnet, det sørligste punktet på Tautra (figur 2).

Figur 2. Informasjonspunkter for temavise plakater.

2.3 Reiseliv, ferdsel og friluftsliv

2.3.1 Fastboende og hytteeiere

Det bor ca. 30 fastboende på Tautra. Av hytter/fritidshus er det ca. 10.

2.3.2 Ferdelsrestriksjoner på land og i sjø

Det er forbud mot ferdsel i A- og B-områdene fra 1. april til og med 15. juni (begge dagene medregnet) for andre enn fastboende på Tautra, Kystverkets ansatte ved nødvendig vedlikehold av Kystverkets anlegg og registrerte yrkesfiskere ved næringsutøvelse (ifølge § 3 punkt 6 og § 4 punkt 5.)

Ferdsel på stien fra Føggelhuset til fugletårnet ved Måsdammen sør på Tautra, gjennom beiteområde og naturreservatet, er likevel tillatt hele året (ifølge § 6 punkt 15). Også for andre aktiviteter listet opp i verneforskriften § 6, gjelder ikke ferdselsforbudet.

Ferdselsforbudet gjelder også sjøareal som inngår i A-området sør på Tautra og utenfor Kviningen i nordvest med de samme unntakene som på land (for fastboende på Tautra, Kystverkets ansatte osv. ifølge verneforskriften § 3 nr 6). Det er dessuten unntak for bruk av motorbåt i forbindelse med utøvelse av lovlig fiske. Høyeste tillatte hastighet ved lovlig fiske er 10 knop (i A-områdene).

I C-området er det ikke ferdselsforbud, men også her finnes viktige hekkeområder, særlig på Åbåten, der mer enn halvparten av ærfuglene på Tautra hekker.

2.3.3 Den besøkende

Antall besøkende ble utfra årssdøgnetrafikk (ådt) i 2017 beregnet til i overkant av 200 personer daglig og mer enn 70 000 pr år (ifølge Frosta kommune). Det er flere grunner til at Tautra er godt besøkt. De fleste som besøker Tautra, oppholder seg kun i C-området der det meste av infrastrukturen finnes.

Ifølge SNO var det likevel hele 2061 passeringer inn og ut gjennom porten til fugletårnet i A-området i løpet av vel en måned i 2017 (perioden 26. april til og med 30. mai).

Hvem den besøkende er, styres gjerne av hensikten med besøket. Forskjellige besøks- og reisemål tiltrekker alt fra barnefamilier fra fastlandet som oppsøker Tautra en tidlig vårdag for bål i fjæra, fuglekikkere fra fjern og nær, til organiserte turopplegg for ølsmaking eller besøk til Mariaklosteret og klosterruinene. Under er det listet opp en rekke mål som tilreisende kommer til Tautra for å oppleve.

2.3.4 Populære reise- og besøksmål

- Klosterruinene etter cistercienserklosteret fra år 1207, Tautra Nordre.
- Klostergården, Tautra Nordre, med spisested, overnatting, møterom, ølbryggeri, gårdsmatproduksjon, gårdsbutikk og staudegartneri.
- Tautra Mariakloster med kirke, utstilling og butikk.
- Rasting og bål i fjæra er populært siden våren kommer tidlig til Tautra. Det er noe tilrettelegging med bålpanner og sittegruppe i området ved fotballbanen, samt bålpanne ned mot fjæra på festivalområdet lengst nord.
- Turgåing for eksempel ut til fyret på Kviningen (utenom ferdselsforbudsperioden). Området er inngjerdet på grunn av beitedyr, men det er porter inn til området i strandsonen både på sør- og nordsiden. Stiene i naturreservatet på Kviningen er ikke så tydelige hele veien, men her er fint framkommelig i og med åpen strandeng og nakne kalkberg.
- Fuglelivet oppleves gjerne fra moloen, fugletårnet ved Måsdammen eller fra fjæra. Tautra tiltrekker seg mange med interesse for fugl siden så mange fuglearter bruker området. På Øra, på nordsiden av moloen på fastlandssiden, har kommunen utplassert en fuglepaviljong.
- Festivalområdet nord for Klostergården brukes av mange besøkende, særlig på ettersommeren i forbindelse med arrangementer.
- Fotballbanen og badestranda i Nordhamna/Valen (figur 2) brukes om sommeren.
- Klubbhuset Cuba på sørsida av Åbåten eies av Trondhjems Seilforening. Noen seilingsarrangementer legges til Svæet sommerhalvåret. Nedenfor hytta etablerte foreningen i 2014 en 60 m lang og 2 m bred landgangsbrygge.
- Kaia i Sørhamna har fram til nylig blitt brukt i forbindelse med organiserte ribb-turer fra Trondheim og for anløp av Pilgrimsbåten. I 2022 er kaia meldt å være i dårlig stand, og Seilforeningens landgangsbrygge har blitt benyttet for ilandstigning.

2.3.5 Tilrettelegginger for besøkende:

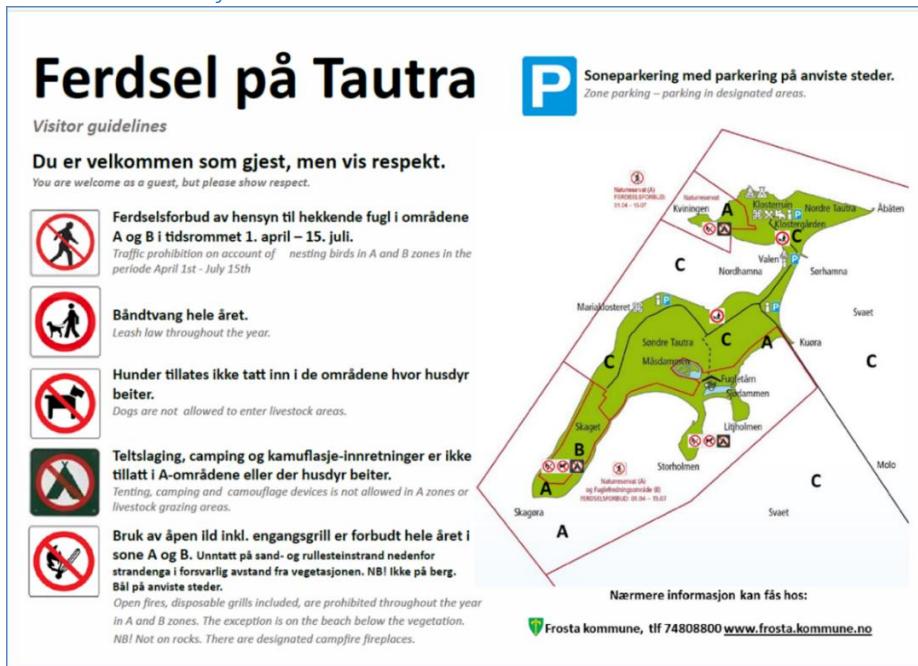
- P-plasser finnes på Øra (fastlandssiden av moloen), ved kapellet (til høyre like etter moloen), en liten like før Mariaklosteret, ved fotballbanen på Valen (privat) og ved Klostergården. I 2019 ble det dessuten etablert plass for 4-5 biler ved Føggelhuset/korridor-porten ut til fugletårnet. Det er soneparkering på Tautra.
- Toaletter for allmennheten finnes i sanitærbygget på fastlandssiden av moloen og i brygga ved kaia i Sørhamna. Det er også et åpent utedo ved Føggelhuset/korridor-porten til fugletårnet.
- Sjøppeldunker står ved sanitærbygget på Øra (fastlandssiden av moloen) og ved brygga i Sørhamna.
- Sittegrupper og bålpanner finnes i Nordhamna/Valen ved fotballbanen, og på Festivalplassen helt nord på Tautra.

2.3.6 Bruken av området til friluftsliv

Stranda i Nordhamna er en populær badestrånd om sommeren. Tradisjonelt friluftsliv som rasting og bål i fjæra er populært siden våren kommer tidlig til Tautra. Det er noe tilrettelegging i C-området i området ved fotballbanen med bålpanner og sittegruppe. I tillegg er det bålpanne ned mot fjæra på festivalområdet i nord.

Sterk varme fra bål får berget til å smuldre opp og ødelegges, og verdifull vegetasjon kan ta skade av bålvarmen. Ifølge en kommunal forskrift (Frosta kommune 2011) skal bål kun lages på sand- og rullesteinstrand nedenfor strandvegetasjonen.

2.3.7 Plakater om ferdsel

Figur 3. Dagens veiledning om ferdsel på Tautra. (Denne vil bli revidert i tråd med Miljødirektoratets merkevarestrategi)

I 2017 ble det laget plakater med rettleiding om ferdsel (figur 3) utfra bestemmelser både i [verneforskriften](#) for Tautra med Svæet og de kommunale forskriftene: «Forskrift om båndtvang og hundehold, Frosta kommune, Nord-Trøndelag» (Frosta kommune 2010) og «Forskrift om ferdselsregler på Tautra med Svæet naturreservat og fuglefredningsområde, Frosta kommune, Nord-Trøndelag» (Frosta kommune 2011). Plakaten er oppsatt flere steder i C-området der mange besøkende ferdes.

Friluftsløven med allemannsretten gjelder også på Tautra. Det er unntak for innmark i deler av året. Allmenn ferdselsrett gjelder ikke gårdsplass eller hustomt, inngjerdet hage med mer. Der beitedyr holdes på innmarksbeite (figur 4), kan ferdsel være forbundet med stress for dyrene og gi økt risiko for spredning av smittsomme dyresykdommer (ifølge Mattilsynets brev av 12. des. 2016 til Frosta kommune). Det er særlig stressende for beitedyr dersom det tas med hund inn i beiteområder (noe som ikke er tillatt ifølge en kommunal forskrift, Frosta kommune 2010). Fjæra inngår ikke i areal betegnet som innmarksbeite. Slipp av hund er ikke tillatt i A- og B-områdene på Tautra ifølge verneforskriften § 3 punkt 2 og § 4 punkt 3.

Figur 4. a) Areal med innmarksbeite er merket blek gul (NIBIO Gårdskart 2020). b) Plakat om husdyrbeite.

I 2017 ble det dessuten laget plakater med anmodning om å vise hensyn (ikke forbud):

- Henstilling til å unngå ferdsel i hekketida på Åbåten (figur 5 a). Plakat oppsatt på porten.
- Om geitebeiting på Kviningen, bl.a. at de ikke må mates av besøkende (figur 5 b). Satt opp på begge portene som leder ut til Kviningen.
- Om å vise hensyn der husdyr beiter sør på Tautra. Satt opp ved hytta «Føggelhuset», ved korridor-porten til fugletårnet (figur 4 b).

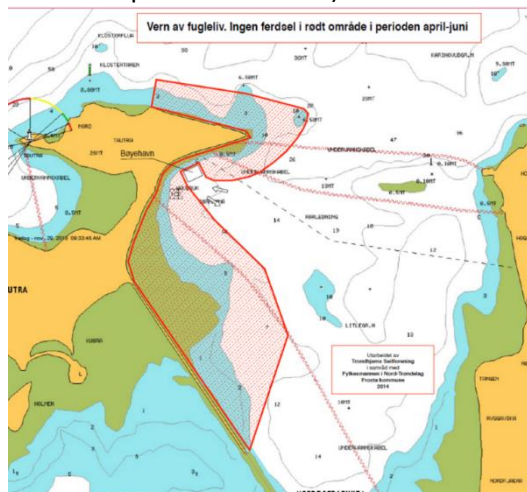
Figur 5. a) Infoplakat om ærfuglhekking er oppsatt på porten, på sørsiden av Åbåten. b) Plakat om boergeiter på Kviningen.

2.3.8 Ferdsel på sjøen

Svaet, det lune havstykket mellom Tautra og fastlandet på Frosta, er populært å bruke både til seiling og annet båtliv. I senere år har det dessuten blitt vanlig å frakte turister med ribber fra Trondheim til Tautra. Disse legger til i Sørhamna (se figur 2). Også av hensyn til folk bør fra båt begrenses gjennom å senke farten. Det er så langt ingen juridiske fartsbestemmelser for båt i C-området.

Det er utarbeidet et kart (figur 6) med avmerket sjøareal der Trondhjem Seilforening oppfordrer til å unngå seiling og ferdsel på sjøen i perioden april – juni. For eksempel oppfordres det til å unngå ferdsel i de strandnære tangområdene utenfor Åbåten der ærfuglungene i begynnelsen finner næring. Kartet er oppslått i klubbhuset, Cuba.

Det kan i dag være vanskelig for de som kommer med båt å vite at de krysser grensen til et naturreservat med ferdselsforbud, siden vernegrensen ennå ikke framgår av sjøkart. (Dette håper vi blir rettet på i nær framtid.)

Figur 6. Sjøområder i C-området (rødt skravur) der det henstilles for brukere av klubbhuset Cuba å unngå ferdsel i april til juni. Kartet ble utarbeidet i 2014 av Trondhjems Seilforening i samråd med Statsforvalteren.

3. Mål og strategi

3.1 Mål med besøksforvaltning

Besøksstrategien for Tautra med Svaet skal bidra til å ivareta verneverdiene i området. Innenfor denne rammen skal besøkende ha gode opplevelser. Besøksstrategien skal bidra til økt forståelse for verneverdiene og støtte opp om lokal verdiskaping.

Delmål:

- Sikre og ivareta verneverdiene i et langsiktig perspektiv.
- Sette områdene med status som naturreservat i stand til å motta besøkende uten at ferdsel forringer verneverdiene over tid.
- Gi besøkende gode opplevelser gjennom høy kvalitet på informasjon og tilrettelegginger.
- Bidra til at besøkende som ønsker det får mulighet til å oppleve stillhet og ro.
- Bidra til at lokalsamfunnet og lokalt næringsliv erfarer økt verdiskaping gjennom gode opplevelser for besøkende og godt omdømme.
- Bidra til god samhandling mellom grunneiere, rettighetshavere, fastboende, hytteeiere, reiselivet, brukergrupper, kommunen og Statsforvalteren.

3.2 Strategiske grep

For Tautra naturreservat med Svaet skal besøksstrategiens mål nås gjennom:

- God kommunikasjon med grunneiere, rettighetshavere, reiselivsaktører, fastboende, hytteeiere, kommune og andre med interesse for Tautra
- Kanalisere ferdsel
- Sørge for høy kvalitet på møtepunkter mellom besøkende og verneområdet
- Gi kunnskap og rettleiding til besøkende om hvordan ta hensyn til sårbare verneverdier

3.2.1 Kanalisere ferdsel

Ferdsel gjennom korridoren til fugletårnet

Ferdselsforbudet vår/forsommer (se om tidspunkt og unntak i kapittel 2.3.2) skal hindre forstyrrelse av hekkeområdene blant annet for hettemåke og fiskemåke. Ferdsel gjennom korridoren i naturreservatet i sør fram til fugletårnet, er tillatt hele året. At ferdselen mest mulig skjer gjennom korridoren også ellers i året, er dessuten positivt med tanke på å unngå forstyrrelse av beitedyr.

Stier på Kviningen

Også på Kviningen i nordvest er det forbud mot ferdsel i hekketiden. Ellers i året kan turen gjerne legges til dette området (figur 7). Ferdsel ut til Kviningen skjer gjennom porter i strandsonen både på sør- og nordsiden av dette nordvestlige neset. Det er ikke meldt om slitasje av vegetasjonen på grunn av ferdsel på Kviningen, men det kan eventuelt bli behov for å merke en stitrasé gjennom området. Her kan det dessuten være viktig, muligens med en plakat, å minne om at bålrensing kun bør foregå i fjæra og ikke på kalkberget. Varme fra bål på berget vil føre til at det smuldrer opp og ødelegges.

Hekkeområde på Åbåten

For å unngå forstyrrelse av hekkeområdet for ærfugl på Åbåten som er uten ferdselsforbud, kan det bare henstilles til å unngå ferdsel i hekketiden, for eksempel gjennom plakat (figur 5a). Det å nå ut med informasjon og kunnskap om sårbarheten hos hekkende fugler, vil kunne bidra til å redusere forstyrrende ferdsel i dette området.

Sakte fart gjennom Svaet

For at båttrafikken skal kunne ta tilstrekkelige hensyn til fuglelivet, hadde det beste vært om all trafikk blir unngått utenfor tangbeltet mellom Åbåten og moloen de første ukene etter at

ærfuglungene kommer på sjøen. Hele året og ikke minst under myteperioden om sommeren er det viktig at farten er lav (maks 5 knop). Det blir opp til kommunen å fastsette bestemmelser og fartsbegrensninger i en kommunal forskrift. Ved maksfart 5 knop, vil det bli uaktuelt å bruke vannscooter, et fartøy som potensielt kan gjøre stor skade på fuglelivet i Svaet.

3.2.2 Sørge for høy kvalitet på møtepunkter mellom besøkende og verneområdet

I C-området er det gode muligheter for å oppleve både natur og kulturlandskap. Nord på Tautra har festivalområdet lang fjæresone mellom Kviningen og Åbåten. I området Valen med Sørhamna og Nordhamna, er det store fjæreamråder og her er det tilrettelegginger i form av bålpanner og sittegrupper. Gode og ryddige utearealer utenfor naturreservatet vil stimulere besøkende til å bruke disse områdene som generelt har mer robuste naturverdier enn naturreservatene. Kvalitet på tilretteleggingene i C-området kan dessuten virke til at folk viser større respekt for verneverdiene på hele Tautra. I dag sørger kommunen for tilgjengelige søppeldunker, åpne og rene toaletter og vedlikehold av sittegrupper og bålpanner, mens Statsforvalteren har ansvar for utarbeidelse og vedlikehold av informasjonsplakater om verneområdene.

3.2.3 Gi veiledning til besøkende om hvordan ta hensyn til sårbare verneverdier

At besøkende får kunnskap om verneverdiene og får forståelse for hvordan verneverdiene påvirkes, skjer sannsynligvis både gjennom informasjonsplakater, media og internett. Tilbakemeldingene på innhold og utforming av de temavise plakater har vært gode. I tillegg kan enkle plakater som vist i figur 5 a og b, bidra til å øke forståelsen og kunnskapen hos besøkende.

En enkel brosjyre som forteller besøkende om tilrettelegginger, verneverdier, vernegrensler og bestemmelser har vært etterspurt. I dag finner de fleste fram informasjon på nett, og en statisk brosjyre i papir kan virke overflødig. I 2020 ble det opprettet en internettside under Visit Frosta. På denne siden: <https://www.visitfrosta.no/tautrasfugler/> finnes lenker til Statsforvalterens temaplakater på Tautra, kart over delområdene og noe informasjon om verneområdene.

I løpet av de nærmeste årene vil merkevarestrategien for «Norges nasjonalparker» bli tatt i bruk også på Tautra og nye plakater vil bli utarbeidet. I 2020 ble en portal satt opp på innfartsporten til Tautra, ved P-lomme på moloen med vindu mot Ramsarområdet. Plasseringen på dette stedet viste seg å ikke være god, og portalskiltet ble tatt ned i 2022. Vi håper å komme fram til en ny og bedre plassering, enten på fastlandssiden eller ute på Tautra. Gjennom arbeidet med merkevarestrategien, vil det legges vekt på å ønske besøkende velkommen samtidig som ferdselen søkes å styres utenom sårbare verneverdier.

Statens naturoppsyn (SNO) har en viktig rolle som forvaltningens feltapparat på Tautra. SNO møter både grunneiere, rettighetshavere, fastboende, hytteeiere og besøkende på Tautra og gjør en viktig innsats for å formidle hvilke bestemmelser som gjelder, kunnskap om naturverdiene og nødvendigheten av å ta hensyn.

4. Tiltaksplan

For å lykkes i besøksforvaltningen av Tautra i årene framover, og få gjennomført de strategiske grepene oppført i forrige kapittel, vil dette kreve godt samarbeid mellom grunneiere, rettighetshavere, reiselivsaktører, fastboende, kommunen, Statens naturoppsyn og Statsforvalteren.

Et viktig møtepunkt, også for temaet besøksforvaltning, vil det årlige gjensidige informasjonsmøtet på Tautra kunne være, en ordning som kom i gang i 2017. På grunn av koronarestriksjoner, ble det ikke avholdt møter i 2020 og 2021. Det kan også være behov for å invitere til egne dialogmøter med næringsdrivende inklusive reiselivsaktører for å drøfte deres behov og planer og hvordan samtidig ta

hensyn til verneverdiene. Likeså kan det gjennomføres dialogmøter med kommunen og fylkeskommunen, og bl.a. drøfte forvaltningen av randsonen til verneområdene på Tautra i sammenheng med kommunale- og regionale planer.

Tiltak som er oppført i besøksstrategien og som forvaltningsmyndigheten har ansvar for å gjennomføre, vil bli sett i sammenheng med det øvrige tiltaksbehovet for Tautra naturreservat (se Forvaltningsplan 2023-2033). De tre førstnevnte tiltakene (under) inngår i forvaltningsmyndighetens oppgaveportefølje, men de tre sistnevnte vil inngå i den årlige bestillingen av tjenester til SNO og Statsforvalterens årlige søknad om tiltaksmidler til Miljødirektoratet (statlige midler). Gjennomføring av tiltakene vil avhenge av de årlige økonomiske rammene for bruk i dette verneområdet.

Tiltak:

- Gjennomføre årlige møter der grunneiere, rettighetshavere, reiselivsaktører, fastboende, hytteeiere, kommune og andre interesserte inviteres til dialog og gjensidig informasjon.
- Holde hekkeområder mest mulig fri for forstyrrelser fra folk, hunder og katter – vha god informasjon/ kunnskapsformidling, f.eks. anmode besøkende om ikke å ferdes på Åbåten i hekketiden ved å vedlikeholde plakater.
- Formidle viktigheten av å melde fra ved feil på rovdyrsperra på moloen.
- Bestille tilstedeværelse av SNO på store utfartsdager, særlig i perioden med ferdselsforbud i A-områdene og B-området.
- Sørge for at plastsøppel ryddes langs strendene.
- Utarbeide informasjonsplakater i tråd med designmanualen «Norges nasjonalparker» om ferdsel og sårbare verneverdier.

Figur 7. A-område Kviningen med geitebeiting og verdifull vegetasjon og kalkberg. Foto Hilde Ely-Aastrup

Kilder:

Lyngstad, A. & Aune, E.I. 2005. Naturtypekartlegging i Frosta kommune. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 2005-8: 1-48.

Thingstad, P.G., Thingstad, P.G., Lothe, A.E. & Sylling, G. (red.) 2007. Restaureringsprosjektet Tautra og Tautrasvaet. Status tre år etter tiltaket. Statens vegvesen Rapp. Strategi 2486. 1-94 + vedlegg.

Øien, D-I, Austrheim, G, Thingstad, P.G, Hassel K, Solem, T & Aagaard, K. 2009. Forvaltning og overvåking av biologisk mangfold på Tautra, Nord Trøndelag. Botanisk serie, 2009-1. NTNU

Internett:

Artsdatabanken (2021). Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/Rodliste>

Artsdatabanken (2018). Norsk rødliste for naturtyper 2018.
<https://www.artsdatabanken.no/rodlister/naturtyper>

Artsobservasjoner: <https://artsobservasjoner.no/> Sist besøkt 13.10.2022

Forskrift om fredning for Tautra med Svaet naturreservat og fuglefredningsområde, Frosta kommune, Nord-Trøndelag. <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2003-12-19-1717?q=Tautra>

Frosta kommune 2011: <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2011-04-13-385?q=Tautra>

Frosta kommune 2010: <https://lovdata.no/dokument/JP/forskrift/2010-06-15-997?q>

NIBIO: <https://gardskart.nibio.no/search> Sist besøkt 19.02.2020

NINA 2018: <https://www.nina.no/Aktuelt/Nyhetsartikkel/ArticleId/4597/Okende-turisme-pavirker-truet-sjofugl>

Miljødirektoratet 2016: <http://nin.miljodirektoratet.no/>

Miljødirektoratets designmanual Norges nasjonalparker
<https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/>